

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris. Libri Qvinque

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XXX. Desiderium moriendi ad videndum Deum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

vt me quodammodo attolleret tendente, postea in sacro, lacrymæ quàm ante fusiores, interdum voce interclusa, tot ac talibus interim de SS. Trinitate perceptis vt quod præterea de illa caperem nihil videretur superare.

In hoc sacro cognoui, sensi, & vidi *Dominus scit*. Me de patre loquentem, & agnoscentem personam esse SS. Trinitatis, illius amore hoc enixius affici, quod inessent illi speciatim aliæ personæ, idque experiebat etiam in oratione ad filium, & Spiritum sanctum, eorum singulis perfruens, iisque me deuouens, & trium illorum esse me gestiens. Tanta mihi res videbatur, vt finem non facerem confundendi mei, quis tu? & quid promeritus? & vnde hoc tibi?

Sacris operans cum singulari pietate, lacrymis, & ardore, oppresso nonnunquam etiam sermone, dum Patri supplicarem, videbatur Iesus preces illi meas offerre, illasque adiuuare, eo sensu ac visu qui non potest exponi.

Stanti mihi ad focum, redibat iterum in oculos Iesus, post etiam in vrbe ac per vicos, eunti redeuntique à Cardinali Carpenfi, locisque aliis, spectabilis aderat, multis lachrimis, multisque animi motibus affluebam. Quo tempore, Iesum audiens, ac videns, tanto amore incendebar, vt fore vnquam tam potens aliquid non putarem, quod me possêt ab eo se iungere.]

XXX.
*Desiderium
moriendi ad
videndum
Deum.*

His oblectabatur deliciis Ignatij animus, præcerpebatque iam aliquid de immortalium gaudiis; quorum denique summa, & caput est Deo frui cognito, & amato. His recreabatur eius vita, & retinebatur fomentis continuis, cum quibus vbi deficerent, defecturam pariter aiebat vitam: neque vero his ipsum diuina bonitas, larga manu beare, in vltimos distulit vitæ annos, cumulata iam aucto caritate. Ex quo sæculo valedicens, Deo nomen dedit, paucis etiam mensibus, quos egit Manresæ in luctu pœnitentis, tam crebro se illi præsentem Christus, spectabilémque exhibebat, vt Ludouico Gonzales dixerit haud satis meminisse, vtrum id vices, an quadragies accidisset, & Virginem quoque Dei matrem, non raro ab se fuisse conspectam: ex quibus cætera non difficulter assequimur ab eo tacita, qua tractu annorum quinque, & triginta, in hoc genere illi cuenerunt, crescente in dies auctu perpetuo illius caritate. Iam pro illo quod ex se poterat in Dei gloriam proficisci ad animarum quæstum obsequio, quo nihil ipsi erat in vita carius, cum ab se non prorsus impetraret, vt discessum è vita peteret; precum tamen vices obibant flammæ ardentis in eo diuini amoris, quæ morantem in Deum trahebant, poscebântque votis flagrantibus absolui animum tenui vinculo, quo adhuc corpori hærebat. Vnde illa eius consolatio gaudio suo impar, ex sola mortis cogitatione, ex qua illi tantum affluebat beata voluptatis, vt soluerentur in fontes oculi, æstualet pectus extra modum, essetque necessariò animus aliò auocandus, quod eius non esset sat capax gaudij, nec ei valeret imperare. Vt autem infiniti conscius, &

amans

amans boni, & in id mente affectuque immerfus, præ illo omnia despuit, nec intelligit qui possit aliud, præter illud optari; ita si quem nostrum audisset Ignatius, curas suas in annum sequentem, vel menses aliquot mittere, demirans aiebat, Heu me! at vnde hæc tam diuturnæ vitæ fiducia? Cumque ex vitæ incerto liceat, gaudere læta spe Dei quamprimam possidendi, iuvat teipsum lubentius fallere diuturnitatis illius expectatione, cuius certus si fores, dolere te mœrore non commolabili deceret? Enim vero paucorum animus ignitis alis sursum attollitur. Erat Ignatio hæc in terris mora, violentus labor, nisi quæ penitus in cælo, & in Deo, quàm in terris, & secum versabatur, vt solis radij tamdiu extra solem effulgent, & viuunt, quamdiu viuunt in sole; & in terras proiecti, ab eo minimè recedunt. Præterquam quod illa non modo quotidie, verum vt significauit ipsemet, quoties liberet, præ gustatio quædam immortalium voluptatum; & illa rerum diuinarum tam secreta, quàm crebra spectacula, imaginibus quidem mortali aspectui congruis adumbrata, sed euentia animum ad res cognoscendas, multo illis figuris altiores; hæc inquam, iuncta inexplicabili quam ex iis ducebat deliciarum ybertati, vitam illi acerbam effecerant, assiduis scilicet, Dei clarè, coràmque fruendi desiderijs ægram, sibi que implacabiliter iratam, dulci quidem, sed graui adèdè tristiquè tormento, vt vno valeret Dei ita iubentis arbitrio mulceri. Accedebat quod inter homines nihil sibi agendum præterea cerneret, iis plenè officiis defunctus, ad quæ à Deo electus fuerat. Tria auditus est ab suis dicere, sibi vehementer in optatis fuisse tandemque sibi abundè præstita, ex quo facilè intellectum, eius è vita discessum, vt re ipsa euenit, imminere. Videre optarat auctoritate Christi perpetua ab summo eius in terris Vicario Societatem stabilitam. Libellum Exercitiorum eadem Pontificis approbatione communitum. Constitutiones per Societatem vniuersam, in opus & vsum redactas, quæ tria, vt breui collecta numero, amplum tamen illi gaudendi theatrum expanderunt: quod doctè aduertens Marcellus II. Pontifex, sacræ, ac profanæ historiæ scientissimus, die quodam in cœtu virorum sapientum de Societate, & Ignatio colloquens, negauit ab se lectum, quenquam inde ab Apostolorum temporibus tot fructus factorum ab se operum vidisse, quot & quales vidisset superstes Ignatius. Societatem enim annorum vix sedecim, vidit toto iam orbe diffusam, Christiana sacra linguis & notis, & barbaris prædicantem; integros populos, idolorum subductos tyrannidi, Christo, & Ecclesiæ subiugantem: vidit Prouinciarum duodecim accitu, & plausu fixas in iis sedes obtinere, Italia, Sicilia, vtraque Germania, Gallia, Aragonia, Castella, Boëtica, Lusitania, India, Æthiopia, Brasilia, centumque in eas domiciliis perpetuis tributam, præter illa quorum feruebat propinqua fundatio. Vidit foelici præfagio metatum sibi iam in cælo locum per Hozium, qui primus ex sociis obiit; & in sanguine Antonij Criminalis, pignus accipere, tot veri Dauidis fortium, quorum erant deinceps in India generosi labores, gloriosa morte coronandi, Vidit refer-

tam

tam hominibus sanctimoniam laude, literarumque insignibus, quorum alij in Lusitania, Apostolorum cognomentum nacti; in consessu totius Ecclesiam alij apud Tridentum, cum admiratione auditi; alij ad summos etiam expetiti honores; duplici gloria tam promeriti honoris, quam reiecti; destinati alij ad res Ecclesiam ab sede Apostolica Nunciij, & hæc quidem vidit Ignatius, at securus maiorum atque meliorum, quorum essent hæc tantum præludia. Nam Iulio, tertio, ægrotans, rogatusque ab suis annorum aliquot à Deo inducias petere, ne Societatem nondum planè firmatam desereret, respondit, Primi, Dei bonitate, vt confido fuerunt boni; succedent iis alij meliores; secundis tertij etiam meliores, vtpote qui præter strenuitatem agendi foris, interiore vti sunt disciplina tunc ad vnguem perfecta, & legum suarum obseruatione accuratissime obstructa. Fructus denique vidit suorum Exercitiorum vberimos totam passim excolentium Europam: vidit labores filiorum magnis à Deo fortunatos successibus, qui cum perferrentur ad eum assidue, tantum infundebant in eius animum beatissimæ voluptatis, quantum ex oculis ciebant dulcium lacrymarum. Sic Dei amore inexploro flagrans, & votorum compos quibus insudarat, velut præter discessum, nihil iam in vita superesset, totus ad cælum anhelabat.

XXXI.
Mors Ignatij
sui contem-
ptu insignis.

Postquam igitur Deo visum desiderio eius annuere, id ita fieri voluit, vt ne quæ precibus filiorum, paterno discessui mora, denuo interponeretur: cum enim iacenti ante aliquot annos supremam horam instare crederent, circa lectulum flentes, & supplices à Deo flagitabant, ne se patre tam caro orbareret, quo vno Societas inter sæuissimos conflictus, & minas exitij sustentabat sese: etsi enim erant postremis his annis Ignatius exhaustus virum, minus iam habilis regendo, eamque ob causam Francisci Borgiæ, cui per Hispaniam vices suas in nostros commiserat valdè amplam fecerat potestatem; sed pro constanti habebant Patres Societatem propter illum à Deo seruari, eiusque apud illum eximia gratia fulciri; ad hæc nimitum quantum intererat, præsentis eius exemplo fingi, & consolatione assidua erigi. Ergo Iulio ineunte anno 1556. valetudine solito grauius afflictus, sensit aliquot illos quos sibi morbus vindicabat dies, exilij sui fore reliquias; eiusque etiam aliquanto prius minimè dubius, Leonoræ Mascarenia, quasi per literas valedicens, aiebat se vltimum ad eam scribere, suas illi ad Deum preces deferebat, cui futurus iam esset in cælo propior, quas vti eatenus fecerat, impensurus interim esset dum viueret. Armis tunc, & milite strepebat Roma ob bellum aduersus Neapolim; ea re vehementer dolens mœrensque vir sanctus, secessum aliquem optauit velut in breuem à tumultu, & molestiis quietem, seu magis in solitarium proximi exitus apparatus. Locum sibi delegit in prædio quod paulo ante Rom. Collegio inter S. Balbinæ, & Thermas Antoninianas ipse coëmerat: veriti patres ne id cælum, cui nullus suberat à quo emendaretur habitator, per ætatem illi foret infestius, rem coram in dubium vocare; ille in suis, sui nunquam tenax,